

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۶ عصر	رشته: کلیه رشته ها
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	

ردیف	سؤالات	بارم
------	--------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) بتازد به نیرنگ تو توسن من ب) تاریخ مشیت باری تعالی است.	۵/.
۲	با توجه به بیت زیر، یک معادل معنایی برای واژه « بیغوله » بیابید. « بی تو در هر گوشه پایی در گل است وز تو در هر خانه دستی بر سری »	۲۵/.
۳	با توجه به مصراع: « دل ما به دور رویت ز چمن فراغ دارد » معنی واژه « فراغ » در کدام گزینه به درستی نیامده است؟ الف) گشایش ب) آسایش ج) آرامش د) آسودگی	۲۵/.
۴	در کدام گزینه تمامی واژه ها اهمیت املائی دارند؟ الف) رعب - معرکه - کام ب) مصلحت - گبر - کیوان ج) خدنگ - فتراک - تلطف د) بدسگال - زره - افسر	۲۵/.
۵	املائی درست واژه ها را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) نگاهش آرام و حرکاتش و زندگانی اش (بی تلاطم - بی طلاطم) بود. ب) روستایی که با (صدرش / سدرش) با سینه اش از شرافت خاک و کرامت انسان بودن دفاع کرد. ج) پیش از همه (غواص ها / غواص ها) در سکوت به آب زدند.	۷۵/.
۶	املائی درست کلمات نادرست را بنویسید. نصیان و غفلت - استدعای مجلس - دره سواران - صاحب دلغ - یال و غارب - ذبون ناکس - عینک دور بیضی	۱
۷	درستی یا نادرستی موارد زیر را مشخص نمایید. الف) قسمت مشخص شده در مصراع: « تجلی هستی است جان کندن من »، « گزاره » است. ب) در مصراع: « ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد » نقش ضمیر پیوسته « ش »، « متمم » است. ج) در مصراع: « گر در طلبت رنجی ما را برسد، شاید » فعل « برسد »، « مضارع اخباری » است.	۷۵/.
۸	کاربرد معنایی پسوند « ک » در واژه « روزک » با کاربرد آن در کدام گزینه یکسان است؟ الف) خورجینکی بود که در آن کتاب می نهادم. ب) تا باشد که مارا دمکی زیادت تر در گرمابه بگذارد.	۲۵/.
۹	با توجه به الگوی داده شده، گروه اسمی را کامل کنید. <div style="text-align: center;"> <p>گروه اسمی</p> <pre> graph TD A[گروه اسمی] --- B[وابسته] A --- C[وابسته] A --- D[هسته] B --- E[مضاف الیه] C --- F[مضاف الیه] D --- G[اسم] G --- H[شعر] </pre> </div>	۵/.
۱۰	در بیت: « برایم قابل درک است اگر چشمت به راهم نیست / برای اهل دریا شوق بارانی نمی ماند » الف) « جمله مرکب » در کدام مصرع دیده می شود؟ ب) « جمله هسته » را مشخص کنید.	۵/.

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۶ عصر	رشته: کلیه رشته ها
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	

ردیف	سؤالات	بارم																
۱۱	بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی مرتب کنید. بر آشفست سهراب و شد چون پلنگ چو بدخواه او چاره گر بُد به جنگ	۰/۵																
۱۲	نوع ترکیب (وصفی - اضافی) را مشخص کنید. الف) گُهر تابناک ب) مجلس عارفان	۰/۵																
۱۳	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) نگرش تو باید هر لحظه نو شود. ب) الهی فضل خود را یار ما کن	۰/۵																
۱۴	در کدام گزینه هردو نوع واو (عطف - ربط) دیده می شود؟ الف) دیدم بلبلان و کبک ها آواز می خواندند و قورباغه هم در آب صدا می کند. ب) آن خسرو مهربان و خونگرم با سردی و بی مهری بسیار نگاهم کرد.	۰/۲۵																
۱۵	نوع حرف « را » در جمله زیر را بنویسید. « ده دینار تو را دهم اگر تو این صندوقچه من از اینجا بر آوری. »	۰/۲۵																
قلمرو ادبی (۵ نمره)																		
۱۶	یکی از شیوه های طنزنویسی یا تقلید از آثار ادبی است.	۰/۲۵																
۱۷	یک اثر در زمینه «ادبیات تعلیمی» ذکر کنید.	۰/۲۵																
۱۸	« محمدبن منور » نویسنده کتاب و « اتاق آبی » اثر است.	۰/۵																
۱۹	با توجه به گزینه ها آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) قطره باران که درافتد به خاک زو بدمد بس گُهر تابناک (استعاره / جناس) ب) صداقت / شیرین ترین لبخند / بر لبان اراده توست (مجاز / حس آمیزی)	۰/۵																
۲۰	با توجه به موارد قسمت الف، آرایه های مناسب را از قسمت ب انتخاب کنید و داخل کمانک بنویسید. (قسمت ب یک مورد اضافی است). <table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>الف) در بهشت از هزارگونه نعمت است و در قرآن از هزارگونه پند و حکمت است. ()</td><td>۱) استعاره</td></tr><tr><td>ب) حسرت نبرم به خواب آن مرداب/کارام درون دشت شب خفته است ()</td><td>۲) اغراق</td></tr><tr><td>ج) نه تسلیم و سازش، نه تکریم و خواهش/ بتازد به نیرنگ تو توسن من ()</td><td>۳) حسن تعلیل</td></tr><tr><td>د) سپهبد عنان ازدها را سپرد / به خشم از جهان روشنایی ببرد ()</td><td>۴) سجع</td></tr><tr><td>ه) تویی بهانه آن ابرها که می گریند / بیا که صاف شود این هوای بارانی ()</td><td>۵) مجاز</td></tr><tr><td>و) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد ()</td><td>۶) حس آمیزی</td></tr><tr><td></td><td>۷) تشبیه</td></tr></table>	الف	ب	الف) در بهشت از هزارگونه نعمت است و در قرآن از هزارگونه پند و حکمت است. ()	۱) استعاره	ب) حسرت نبرم به خواب آن مرداب/کارام درون دشت شب خفته است ()	۲) اغراق	ج) نه تسلیم و سازش، نه تکریم و خواهش/ بتازد به نیرنگ تو توسن من ()	۳) حسن تعلیل	د) سپهبد عنان ازدها را سپرد / به خشم از جهان روشنایی ببرد ()	۴) سجع	ه) تویی بهانه آن ابرها که می گریند / بیا که صاف شود این هوای بارانی ()	۵) مجاز	و) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد ()	۶) حس آمیزی		۷) تشبیه	۱/۵
الف	ب																	
الف) در بهشت از هزارگونه نعمت است و در قرآن از هزارگونه پند و حکمت است. ()	۱) استعاره																	
ب) حسرت نبرم به خواب آن مرداب/کارام درون دشت شب خفته است ()	۲) اغراق																	
ج) نه تسلیم و سازش، نه تکریم و خواهش/ بتازد به نیرنگ تو توسن من ()	۳) حسن تعلیل																	
د) سپهبد عنان ازدها را سپرد / به خشم از جهان روشنایی ببرد ()	۴) سجع																	
ه) تویی بهانه آن ابرها که می گریند / بیا که صاف شود این هوای بارانی ()	۵) مجاز																	
و) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد ()	۶) حس آمیزی																	
	۷) تشبیه																	
۲۱	مفهوم کنایه های زیر را بنویسید. الف) <u>عنان</u> را <u>بیچید</u> گرد آفرید ب) از کلاس بیرون رفت و دم بر نیاورد.	۰/۵																
ادامه سؤالات در صفحه سوم																		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۶ عصر	رشته: کلیه رشته ها
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	

ردیف	سؤالات	بارم
۲۲	با توجه به سروده: «ای سرور باران ها و فصل ها / تو را عطری نامیدم که در غنچه ها خانه دارد» شاعر، «باران ها» و «فصل ها» را در کدام مفاهیم نمادین به کار برده است؟	۵/۱
۲۳	الف) بیتی از شعر «دلبران و مردان ایران زمین» بنویسید که قافیۀ مصراع های آن «موج و فوج» باشد. ب) یک بیت بعد از بیت «بداندیش را آتش خرمن اند/ خدنگی گران بر دل دشمن اند» را بنویسید.	۱
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۴	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.	
الف	و در آن دستی نازک داشت.	۲۵/۱
ب	ستاره ها یک یک رنگ می باختند.	۲۵/۱
ج	بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند.	۵/۱
د	کافتاب نعمتم شد زیر میغ	۵/۱
ه	چو بدخواه او چاره گر بُد به جنگ	۵/۱
و	در برابر قوۀ الهی آنان ، هیچ قدرتی را یارای ایستایی نیست.	۵/۱
ز	دلا، معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد	۷۵/۱
ح	تو قلب سپه را به آیین بدار من اکنون، پیاده، کنم کارزار	۷۵/۱
۲۵	هر یک از آیه های شریفۀ زیر با کدام عبارت، تناسب دارد؟ شماره عبارت را داخل کمانک وارد کنید. الف) لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ () ب) أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ () ج) وَمَكْرُوهًا وَمَكْرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ () ۱) در معرکۀ قلوب مجاهدان خدا، آرامشی که حاصل ایمان است، حکومت دارد. ۲) هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان، برابر نیاید. ۳) هر آفریده ای نشانه خداوند است، اما هیچ آفریده ای نشان دهنده او نیست.	۷۵/۱
۲۶	مفهوم کلی سروده زیر را بنویسید. «در فکر آن گودالم که خون تورا مکیده است/ هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم/ در حضيض هم می توان عزیز بود/ از گودال بپرس»	۵/۱
ادامۀ سؤالات در صفحه چهارم		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۶ عصر	رشته: کلیه رشته ها
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	تعداد صفحه: ۴	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	

ردیف	سؤالات	بارم
۲۷	در بیت زیر مقصود شاعر از « رمه » و « چوپان گرگ طبع » چیست؟ ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد	۰.۵
۲۸	در هر کدام از بیت ها و جمله های زیر نویسنده بر چه نکاتی تأکید دارد؟ الف) اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن. ب) مپندار این شعله افسرده گردد که بعد از من افروزد از مدفن من	۱
۲۹	مفهوم مشترک عبارت و بیت زیر را بنویسید. الف) اگر جان ما ارزشی داشته باشد، برای این است که سخت تر از برخی جان های دیگر سوخته است. ب) بسوز ای دل که تا خامی نیاید بوی دل از تو / کجا دیدی که بی آتش کسی را بوی عود آمد	۰.۵
۳۰	با توجه به بیت: « کار پاکان را قیاس از خود مگیر جمله عالم زین سبب گمراه شد کم کسی زابدال حق آگاه شد » الف) منظور از « ابدال » چه کسانی هستند؟ ب) از نظر شاعر علت گمراهی جمله عالم چیست؟	۰.۵
۳۱	در متن زیر نویسنده بر کدام گزینه، تأکید دارد؟ « برای من خواندن اینکه شن سال ها نرم است، کافی نیست، می خواهم پاهای برهنه ام این نرمی را حس کند به چشم من هر شناختی که مبتنی بر احساس نباشد، بیهوده است. » الف) عمل گرایی ب) تجربه شخصی ج) توجه به احساس د) علم اندوزی	۰.۲۵
۲۰	پیروز و سرافراز باشید.	جمع نمره

راهنمای تصحیح سوالات امتحان هماهنگ درس: فارسی ۱	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۶ عصر
پایه: دهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	تعداد صفحات: ۲
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش

ردیف	سؤالات	بارم
------	--------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	الف) اسب سرکش، مقابل رام ب) اراده و خواست	۲۵/ ص ۸۲ ۲۵/ ص ۷۵	۵/
۲	گوشه	۲۵/ ص ۶۸	۲۵/
۳	الف) گشایش	۲۵/ ص ۶۰	۲۵/
۴	گزینه د	۲۵/ ص ۶۱	۲۵/
۵	الف) بی تلاطم ب) صدرش ج) غواص ها	۲۵/ ص ۷۰ ۲۵/ ص ۱۳۵ ۲۵/ ص ۷۷	۷۵/
۶	نسیان - درع - دلق - زبون	هر مورد ۲۵/	۱
۷	الف) نادرست ۲۵/ ص ۸۳ ب) درست ۲۵/ ص ۴۷ ج) نادرست ۲۵/ ص ۴۷		۷۵/
۸	گزینه ب ۲۵/ ص ۶۱		۲۵/
۹	شعر شاعر ۲۵/ ایران ۲۵/ - شعر کتاب ما	یا هر پاسخ مناسب دیگر ص ۳۴	۵/
۱۰	الف) مصراع اول ۲۵/	ب) برایم قابل درک است ۲۵/ ص ۷۹	۵/
۱۱	سهراب بر آشت و چون پلنگ شد	۲۵/ چون بدخواه او به جنگ چارگر بود ص ۸۳	۵/
۱۲	الف: وصفی ۲۵/	ب) اضافی ۲۵/ ص ۱۳۶	۵/
۱۳	الف) مسند ۲۵/	ب) منادا ۲۵/	۵/
۱۴	گزینه الف ۲۵/ ص ۶۶		۲۵/
۱۵	حرف اضافه (به معنای به) ۲۵/ ص ۱۱۵		۲۵/

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۶	نقیضه پردازی ۲۵/ ص ۱۲۴	۲۵/	
۱۷	گلستان - بوستان - کلیله و دمنه - مثنوی - قابوسنامه	ذکر یک مورد ۲۵/ ص ۱۲	۲۵/
۱۸	اسرارالتوحید ۲۵/ ص ۵۰	سهراب سپهری ۲۵/ ص ۶۵	۵/
۱۹	الف) استعاره ۲۵/ ص ۴۰	ب) حس آمیزی ۲۵/ ص ۱۵	۵/
۲۰	الف) سجع (۴) ب) تشبیه (۷) ج) استعاره (۱) د) اغراق (۲) ه) حسن تعلیل (۳) و) مجاز (۵)	هر مورد ۲۵/	۱/۵
۲۱	الف) برگشتن و برگرداندن اسب ۲۵/ ص ۱۰۴	ب) سکوت کردن، حرف نزدن ۲۵/ ص ۱۲۳	۵/
۲۲	باران: نماد پاکی و طراوت و رویش ۲۵/	فصل: نماد دگرگونی و پویایی ۲۵/ ص ۱۳۷	۵/

راهنمای تصحیح سوالات امتحان هماهنگ درس: فارسی ۱	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۶ عصر
پایه: دهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	تعداد صفحات: ۲
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش

ردیف	سؤالات	بارم
۲۳	الف) خروشان و جوشان به کردار موج ۲۵/./ ب) ز کس جز خداوندشان بیم نیست ۲۵/./ فراز آمدند از کران فوج فوج ۲۵/./ به فرهنگشان حرف تسلیم نیست ۲۵/./	۱ ۱۰۹ ص
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۴	معنی ابیات و عبارات:	
الف	در آن کار مهارت داشت ۲۵/۰ ص ۶۴	۲۵/۰
ب	ستاره ها تک تک خاموش می شدند ۲۵/./ ص ۱۴۱	۲۵/۰
ج	انسان های بزرگ با هر اتفاق حق و باطلی متغیر و عصبانی نمی شوند ۵/./ ص ۱۸	۵/۰
د	این نعمت من (طوطی من) مثل خورشیدی بود ۲۵/./ که پشت ابر پنهان شد (طوطی را از دست دادم) ۲۵/./ ص ۱۱۳	۵/۰
ه	چون دشمن او ۲۵/./ در فنون جنگاوری ماهر بود ۲۵/./ ص ۱۰۳	۵/۰
و	در برابر نیروی الهی آنان هیچ قدرتی توان ۲۵/./ مقاومت ندارد. ۲۵/./ ص ۷۷	۵/۰
ز	ای دل (ای انسان) به گونه ای زندگی کن ۲۵/./ که اگر مرتکب لغزش و خطا شوی ۲۵/./ فرشتگان با دعا کردن به درگاه الهی تو را حفظ کنند. ۲۵/./ ص ۴۷	۷۵/۰
ح	تو (طوس) مرکز فرماندهی سپاه را ۲۵/./ به شیوه و رسم جنگ اداره کن ۲۵/./ من اکنون به جنگ ۲۵/./ با اشکبوس می روم. ص ۹۷	۷۵/۰
۲۵	الف) ۳ ۲۵/./ ص ۱۴۰ ب) ۱ ۲۵/./ ص ۷۷ ج) ۲ ۲۵/./ ص ۵۲	۷۵/۰
۲۶	بزرگی و عظمت گودال به خاطر خون توست که در آن قرار گرفته است (ارزش هر جایگاهی به خاطر ارزش کسی است که در آن قرار گرفته است) ۵/./ ص ۳۵	۵/۰
۲۷	رمه: مردم عادی ۲۵/./ چوپان گرگ طبع: عاملان حکومت ظالم ۲۵/./ ص ۴۱	۵/۰
۲۸	الف) خویشتن داری ۵/./ ص ۱۸ ب) جاودانه بودن عشق به وطن ۵/./ ص ۸۲	۱
۲۹	لازمه ارزشمند شدن و تعالی، تحمل رنج و سختی است. ۵/./ ص ۱۴۳	۵/۰
۳۰	الف) مردان کامل، مردان حق ۲۵/./ ص ۱۱۶ ب) به دلیل مقایسه های نابجا و ظاهری و قضاوت نادرست ۲۵/./ ص ۱۱۶	۵/۰
۳۱	گزینه ب تجربه شخصی ۲۵/./ ص ۱۴۳	۲۵/۰
	۲	
۲۰	جمع نمره	۲۰
« همکاران ارجمند، خدا قوت؛ لطفاً به پاسخ های درست و مشابه، نمره اختصاص دهید. »		